

Javaslat a
„Szent László király templom”
települési/tájegységi/ágazati
értéktárba történő felvételéhez

Készítette:

Sabján Csenge

..... (aláírás)

Zalalövő, 2023.08.10.

Tartalomjegyzék

1. A javasolt érték „Szent László király templom” szöveges elemzése, a mellékletben megadott formai követelmények alapján.
2. A csatolt fényképes dokumentáció- saját készítésű felvételek.
3. Támogatói nyilatkozat a Zalalövői Római Katolikus Plébánia részéről.
4. Hozzájáruló nyilatkozat a javaslattevőtől a teljes dokumentum további felhasználásáról.

I. A JAVASLATTEVŐ ADATAI

1. A javaslatot benyújtó (személy/intézmény/szervezet/vállalkozás) neve: Sabján Csenge

2. A javaslatot benyújtó személy vagy a kapcsolattartó személy adatai:

Név: Sabján Csenge

Levelezési cím: 8999 Zalalövő, Margaréta út 1.

Telefonszám: +36305653882

E-mail cím: sabjan.csenge@zalalovo.hu

II. A NEMZETI ÉRTÉK ADATAI

1. A nemzeti érték megnevezése: Szent László király templom

2. A nemzeti érték szakterületenkénti kategóriák szerinti besorolása:

- agrár- és élelmiszergazdaság
- egészség és életmód
- épített környezet
- ipari és műszaki megoldások
- kulturális örökség
- sport
- természeti környezet
- turizmus és vendéglátás

a szakterületi besorolás indokolása:

A javasolt értéket a XX. század elején 1924-1927 között építették Metzner József tervei alapján.¹

3. A nemzeti érték a magyarországi együtt élő népekhez, az államalkotó tényezőként elismert nemzetiségekhez kapcsolódó érték:

igen
amely nemzetiség:

nem

4. A nemzeti érték fellelhetőségének helye: 8999 Zalalövő, Szabadság tér 6.

5. Értéktár megnevezése, amelybe a nemzeti érték felvételét kezdeményezik:

- települési
- tájegységi
- ágazati

amely értéktár neve: Zalalövői Települési Értéktár Bizottság

¹ <https://www.zalalovo.hu/turizmus/latnivalok/plebania-te> [Letöltve: 2023. 08. 08.]

6. A nemzeti érték rövid, szöveges bemutatása, egyedi jellemzőinek és történetének leírása, a megjelölt szakterületi kategória indokolása (amennyiben nemzetiséghez kapcsolódó érték, a nemzetiségi vonatkozások, a nemzetiséghez való kötődés bemutatása):

Zalalövő város központjában mintegy 100 éves múlttal rendelkező templom áll. A XX. század elején meglehetősen romlott állapotban levő régit lebontották. A jelenlegi plébánia 1924-1927 között épült Metzner József tervei szerint.²

Feljegyzések szerint az első lövői templom már az Árpád-korban, 1336-ban készült. A középkorban a Salomvári Szent János evangélista plébániához és a Veszprémi Egyházmegyéhez tartozott. Az 1600-as végén állapota megromlott, tornyait lerombolták. Padányi Bíró Márton veszprémi püspök 1748-ban egyházlátogatáson járt, a jegyzőkönyvben olvasható, hogy zsupptetővel fedték le ekkor a templomot, a tornyot pedig 1761-ben újjáépítették. Az egyház új fenntartója az akkoriban alapított Szombathelyi Egyházmegye lett 1777-ben. A XIX. század során több próbálkozás történt annak érdekében, hogy Zalalövői központtal új plébánia jöjjön létre, de a kezdeményezések nem voltak sikeresek. A Zalalövői Plébániát, mint önálló egyházkormányzati egységet gróf Mikes János szombathelyi püspök alapította 1912. augusztus 1-jén.³ Plébánosnak Veér Vilmost nevezték ki, aki 1927-ben esperes és kerületi tanfelügyelő lett. Az ő szolgálati ideje alatt indult útjára a megrongálódott épület renoválása. A század elején a római katolikus egyház lélekszáma volt a legnagyobb a településen, ami a mai napig is igaz. Akkoriban a második legnagyobb felekezetet az izraeliták alkották, szerepvállalásuk és tevékenységük jelentős volt a közösség életében.⁴ Az újonnan elkészült templomot az 1927. évi felújítás után Szent László király tiszteletére szentelték fel, búcsúja napja június 27., szentségimádási napja december 25. A régi templom festett oltárképe Keresztelő Szent János fejevételét mutatta be. A szentélyben három üvegablak található, melyeken Szent László király, Szent Erzsébet és Szent Margit látható.⁵

Két fiatal közreműködésének köszönhetően a YouTube videómegosztó platformon egy 2022. július 15-ei videóban a templom harangjai tekinthetőek meg. A toronyban 4 harang van, a közép és a lélekharang Veszprémben, a másik kettő Lengyelországban készült.

² <https://zalavolgeertehtar.hu/zalalovo/> [Letöltve: 2023. 08. 08.]

³ <https://www.martinus.hu/nev-es-cimtar/plebaniak/86/zalalovo-szent-laszlo-kiraly-plebania> [Letöltve: 2023. 08. 08.]

⁴ Molnár András 1998. Zalalövő története- Káli Csaba: Zalalövő története 1914-1998. Gura Nyomda Bt. Zalaegerszeg.

⁵ <https://zalavolgeertehtar.hu/zalalovo/> [Letöltve: 2023.08.09.]

Villamosításukat Gulácsi János végezte csőlineáris motorokkal és fékezős vezérlésekkel. A nagyharang körülbelül 400 kg, alsó átmérője 83 cm, hangja b', Janusz Felczyński Prezmysl öntötte 2005-ben. Az említett harang mára már más vezérléssel funkcionál. A középharang nagyjából 160 kg, alsó átmérője 66,8 cm, hangja d'', Tóth Árpád 1922-ben Veszprémben öntötte. A harang villamosítása nem működik jelenleg kézzel van lehetőség a beindítására. A kisharang hozzávetőlegesen 130 kg, alsó átmérője 55,2 cm, hangzása e'' és szintén a lengyel származású Janusz Felczyński Prezmysl öntötte 2005-ben. A negyedik és egyben legkisebb a lélekharang melynek mérete 40 kg, alsó átmérője 41,6 cm, hangzása b''. A harangot Tóth Árpád öntötte 1922-ben, sajnos a vezérlése nem működőképes, így csak kézi erővel van lehetőség a megszólaltatására.⁶ A videó készítése után nem sokkal villámcsapás érte a templom tornyát, mind a négy harang elektromos vezérlése tönkrement. A vihar után Vas Csaba András és társai segítségével átfogó javítás kezdődött meg, így ma már mind a négy harang újra rendesen működik.

A templomban 2023. 08. 10-én egy személyes találkozó során Páli Zoltán plébánossal és Járfás Ádám diakónussal volt szerencsém beszélgetni. A konzultáción elmesélték a templom felújításának 10 éves történetét és beszámoltak a jelenlegi állapotokról. A belső rész teljes felújítása Horváth István Sándor korábbi plébános idejében indult. Az egy évtizedig tartó munkálatok 100%-ban adományokból valósultak meg. A felújítás során átrendezésre került a szentély, bekerült ide a korábbi mellékoltár. Feltételezhető, hogy a templom építéskor is már ez az oltár tölthette be a főoltár szerepét. A Szentélybe bekerült egy új felolvasóállvány is, ahol a hívek olvassák fel a szentmise olvasmányait. A főoltár mögött három nagyméretű üveglak látható. Középen Szent László király, a templom védőszentje, mellette két oldalt Szent Margit és Szent Erzsébet alakja látható, feltételezhetően ők is a templom korábbi védőszentjei lehettek. Korábban egy Szent László festmény is volt a főoltár helyén, ami a koronavírus-idején egy fogadalmi templomba került. A templom bal oldalán található mellékoltár a Szűz Mária oltár, ami a Lourdesi-jelenetet ábrázolja, Mária és Bernadett találkozását. A jobb oldali mellékoltár a Jézus Szíve oltár. A mellékoltárok mögötti falakon Varga József, volt zalalövői lakos secco-i voltak. Ezek ma már nem láthatóak. Két kép került be a templomba, a mellékhajóban bal oldalon Jézus feltámadásának történetét láthatjuk három részes festményben. A jobb oldali mellékhajóban Jézus születésének eseményét jeleníti meg a helyi festő. Itt található még az új keresztelőkút is. A mellékhajóban levő üveglakok a 12 apostolt ábrázolják, a bal

⁶ https://www.youtube.com/watch?v=LLk_wdXFHhA [Letöltve: 2023. 08. 09.]

oldalon Szt. Bertalan, Szt. Tamás, Szt. Péter, Szt. János, Szt. András, Szt. Jakab apostolok, a jobb oldalon pedig Szt. Mátyás, ifjabb Szt. Jakab, Szt. Máté, Szt. Fülöp, Szt. Simon és Szt. Tádé apostolok láthatók. Az ablakok 2011-ben készültek el, Perlaki József alkotásai. A templomhajóban jobb és bal oldalon is új üvegablakok készültek 2018-ban. A baloldaliakon szereplő személyek mind az oltárszolgálat különböző fokozatait jelenítik meg (ministráns, pap, püspök és pápa), így az elsón a legfiatalabb Szent Tarzícusz, a ministránsok védőszentje látható, őt követi a fiatal vértanú káplán Boldog Brenner János, mellette Szent Márton püspök és végül Szent II. János Pál pápa. A jobb oldalon női szentek kerültek ábrázolásra, akik mindnyájan édesanyák is voltak: Szent Anna, Szent Gianna Beretta Molla, Szent Mónika és Szűz Mária. A templom technikai felszerelésében is modernizálás történt, így megújult a fűtésrendszer, a hangosítás és az elektronikai kijelzők. Új gyóntatószék is készült a templom hátsó részébe. A gyónó oldalán lévő ajtó üvegablaka a hazatérő, megtérő tékozló fiút ábrázolja. A papi oldalon pedig a tékozló fiát hazaváró és neki megbocsájto atya képe látható. A templom bejáratától jobb felől Jézus szíve szobor található, mely előtt az elhunytakért és az élőkért mécseseket lehet gyújtani. Több szobor is tartozik még a templomhoz melyek felújításra várnak, ezek a tervek szerint majd visszakerülnek a templomba. A régi templom főoltár képe Keresztelő Szent János fejevételét ábrázolta, az említett kép jelenleg restaurálás alatt van és ahogy elkészült, úgy a templomban fog majd kiállításra kerülni. A képet Takácsné Kopfer Mercédesz restaurálja. A templom keresztúti stációit Balaskó Árpád és felesége Annamária restaurálta a már korábban felújított szobrokkal együtt. A felújítás utolsó szakaszában a templom padjai is teljes cserén mentek keresztül. A templom orgonája két manuális az F.M.K.V. AQUINCUM orgonaüzemében készítették Budapesten 1981-ben. A hangképvázlatot prof. Gergely Ferenc orgonaművész tervezte. Az orgona felújítása jelenleg is zajlik. A templom érdekessége még, hogy Szent László király csontereklyéjének egy darabját is őrizik itt. A vallások közötti párbeszéd jegyében a templom melletti Szent Márton közösségi házban havonta egyszer református és evangélikus istentiszteleteket is tartanak (Páli Zoltán és Járfás Ádám 2023 Zalalövő).

7. Indokolás az értéktárba történő felvétel mellett:

Zalalövő lakosságának 80-85%-a katolikus felekezeti hovatartozással rendelkezik. A város központjában található templom fontos szerepet tölt be a hívők életében. Évszázados múlttal, emlékekkel, festményekkel és szobrokkal rendelkezik, melyet a hívő közösség igyekszik megőrizni a jövő generációja számára.

8. A nemzeti értékkel kapcsolatos információt megjelenítő források listája (bibliográfia, honlapok, multimédiás források):

Zalalövő Szent László király templom 2023.

<https://www.zalalovo.hu/turizmus/latnivalok/plebania-te> [Letöltve: 2023. 08. 08.]

Zalalövő értékei 2023. <https://zalavolgeertektar.hu/zalalovo/> [Letöltve: 2023. 08. 08.]

Egyházjegyzék 2023. <https://www.martinus.hu/nev-es-cimtar/plebaniak/86/zalalovo-szent-laszlo-kiraly-plebania> [Letöltve: 2023. 08. 08.]

Molnár András 1998. Zalalövő története- Káli Csaba: Zalalövő története 1914-1998. Gura Nyomda Bt. Zalaegerszeg.

Szládik Marcell—Molnár Bálint 2022. Videó a harangokról.

https://www.youtube.com/watch?v=LLk_wdXFHhA [Letöltve: 2023. 08. 09.]

Nem strukturált interjú- Páli Zoltán plébános és Járfás Ádám diakónus: 2023.08.10.

9. A nemzeti érték hivatalos weboldalának címe:

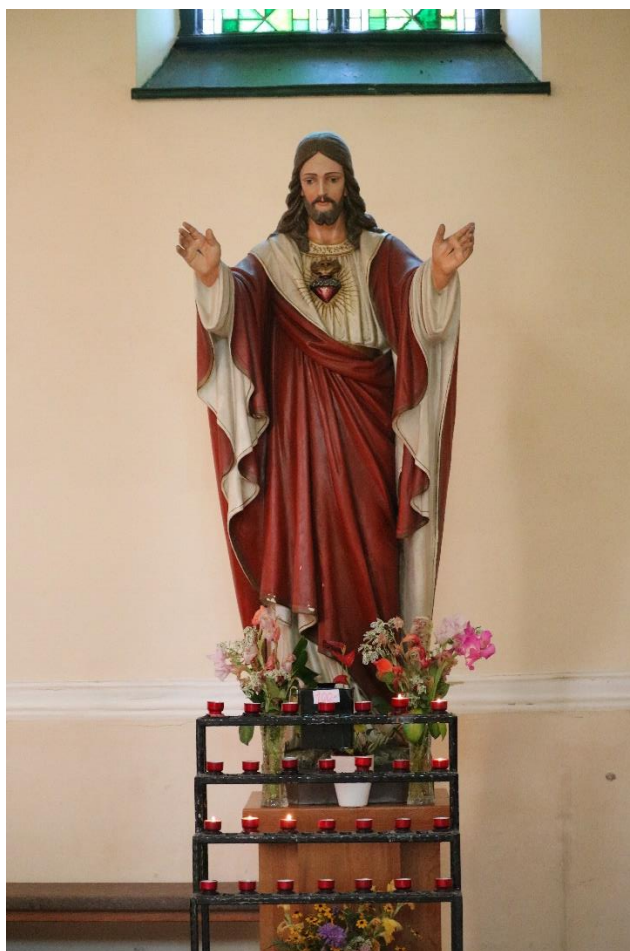
<https://www.zalalovo.hu/turizmus/latnivalok/plebania-te> [Letöltve: 2023. 08. 08.]

III. MELLÉKLETEK

1. Az értéktárba felvételre javasolt nemzeti érték fényképe vagy audiovizuális-dokumentációja

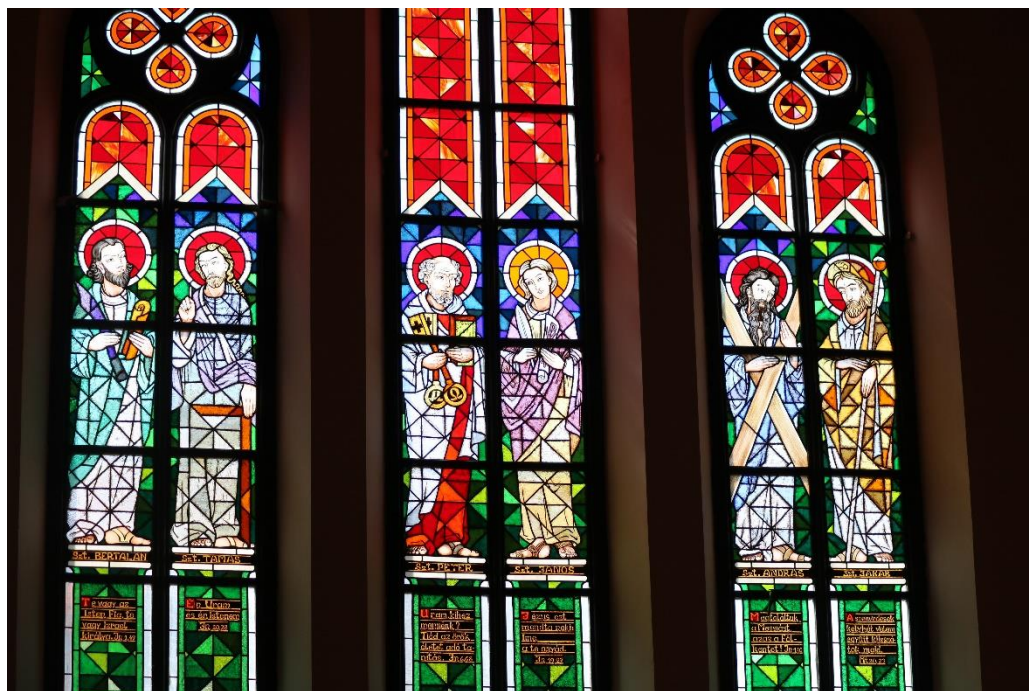
Főoltár

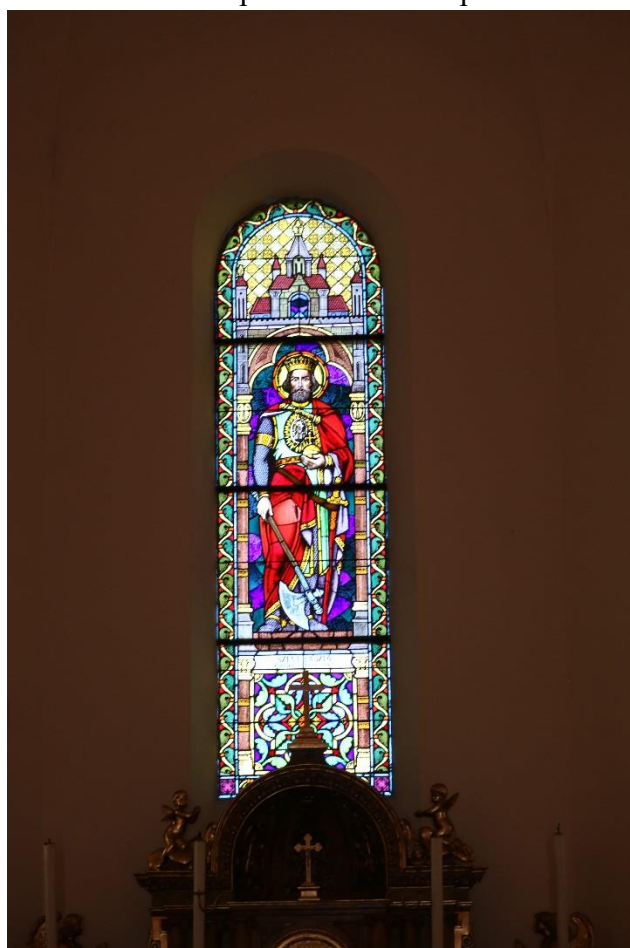
Jézus szíve szobor

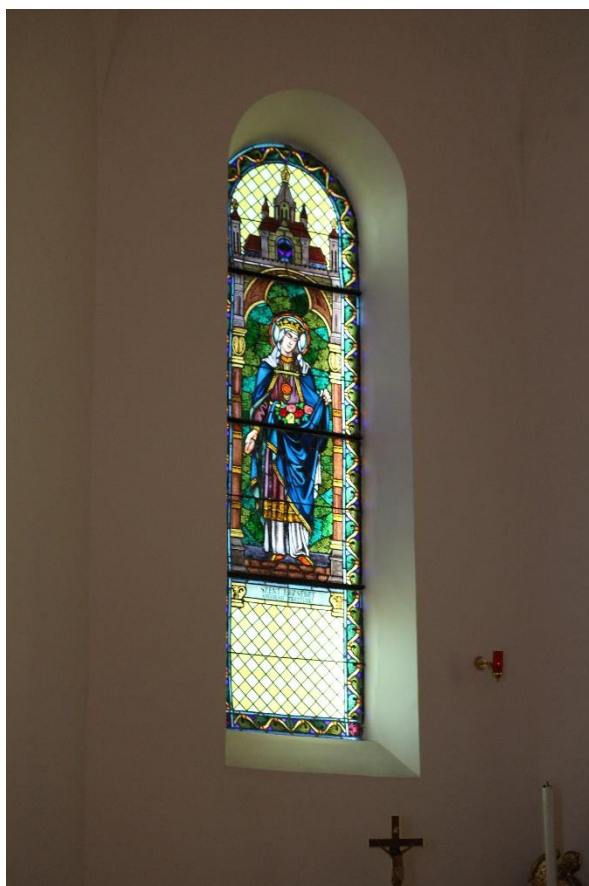
Varga József festménye: A feltámadás története

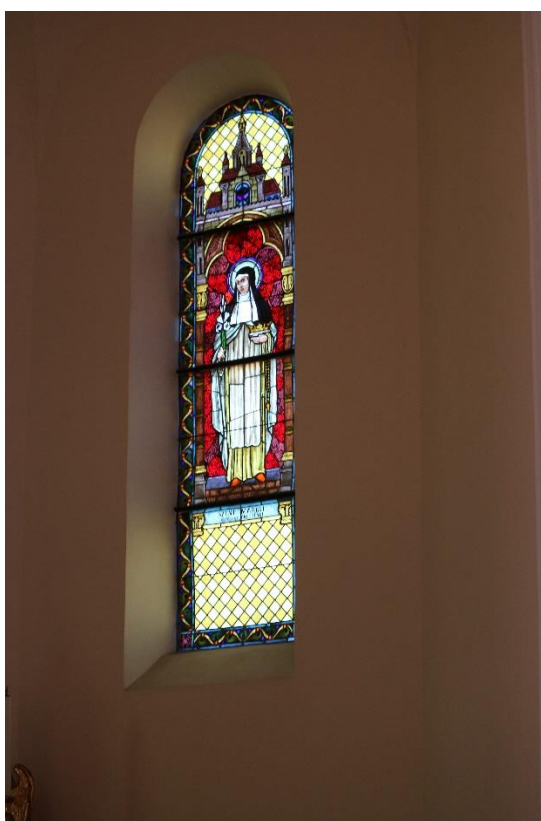
A 12 apostolból 6 arcképe

Szent László a templom védőszentje

Szent Erzsébet, a régi templom védőszentje

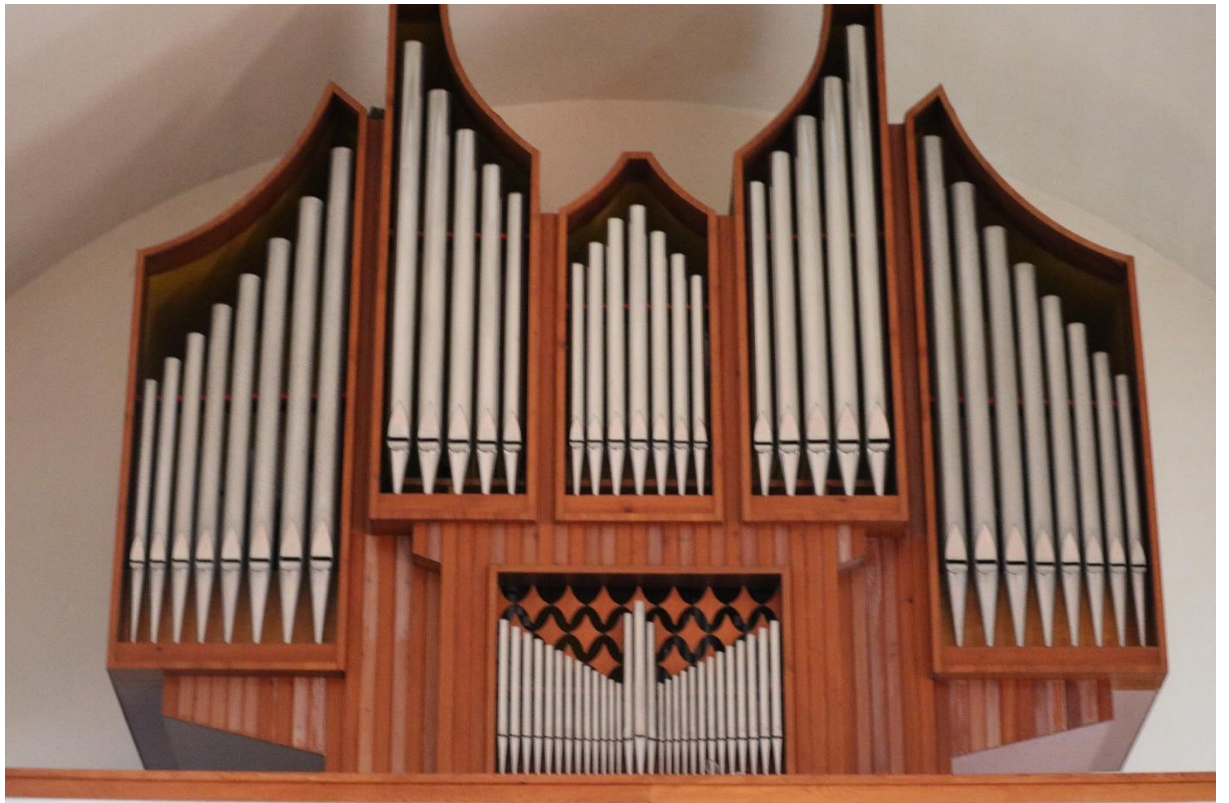
Szent Margit, a régi templom védőszentje

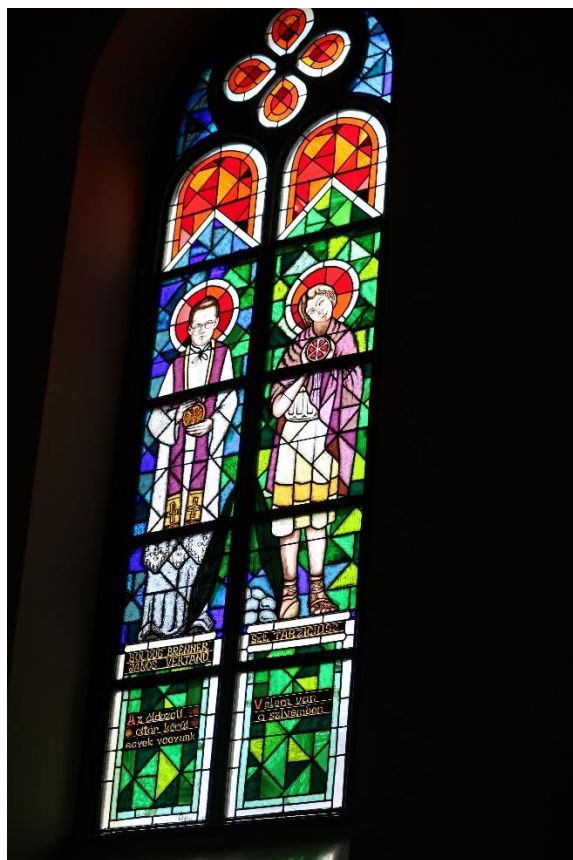
Varga József festményei a Bethlemi jelenet

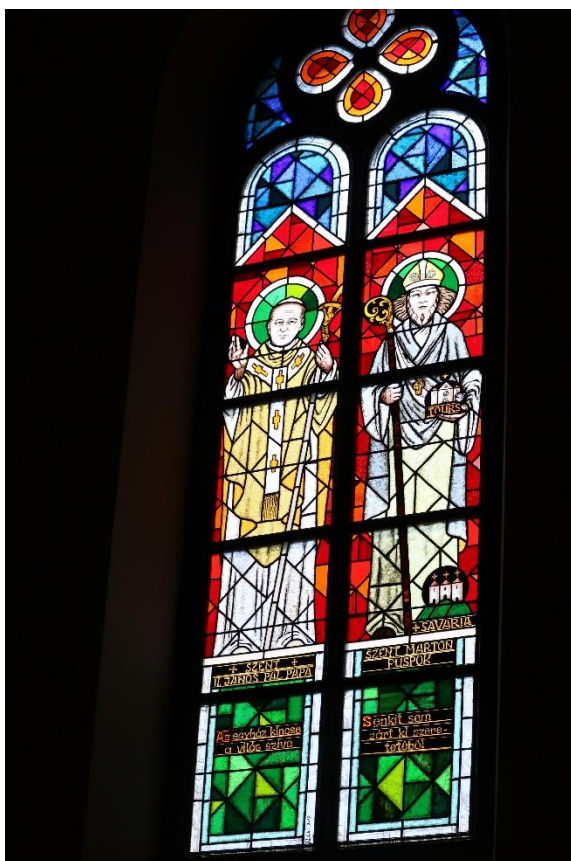
A jobb mellékhajóban található mellékoltár

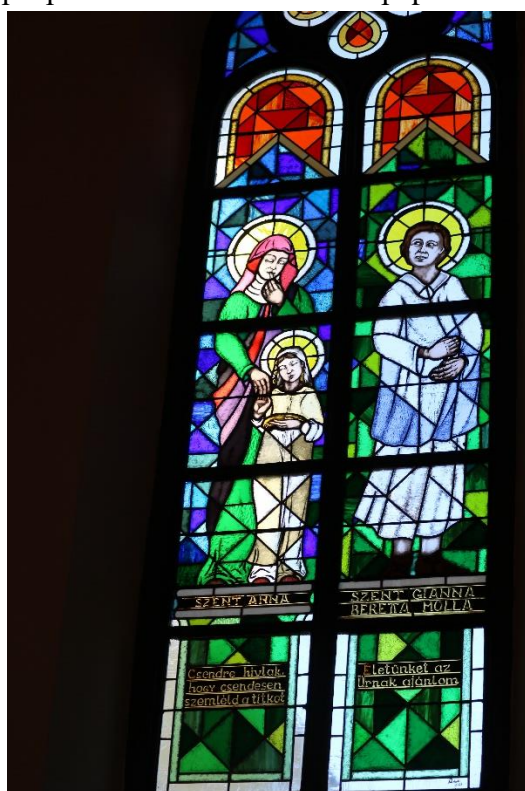
Az orgona

Szent Tarziciusz és Boldog Brenner János mozaik üvegablakok

Szent Márton püspök és Szent II. János Pál pápa mozaik üvegablakok

Szent Anna és Szent Gianna Beretta Molla mozaik üvegablakok

Szent Mónika és Szűz Mária mozaik üvegablakok

Szűz Mária oltár

Keresztút

Támogatói Nyilatkozat

A Zalalövői Szent László király plébánia évszázados múltjával Zalalövő városának meghatározó épülete. Metzner József tervei alapján készített templom a város központjában található. A közösséggel együtt igyekszünk megóvni és megőrizni templomunk értékeit, ereklyéjét. A benne található szobrok, festmények, mozaik üvegablakok templomunk történetére és múltjára emlékeztetnek.

A Zalalövői Római Katolikus Plébánia nevében támogatom Sabján Csenge azon kezdeményezését, hogy a Szent László király plébánia, a magyar nemzeti értékekről és a hungarikumokról szóló 2012. évi XXX. törvény valamint a magyar nemzeti értékek és hungarikumok értéktárba való felvételéről és az értéktár bizottságok munkájának szabályozásáról szóló 324/2020 (VII.1.) Korm. rendelet alapján a Zalalövői Települési Értéktárba felvételre kerüljön.

Zalalövő, 2023. augusztus 16.

Páli Zoltán
plébános

HOZZÁJÁRULÓ NYILATKOZAT

Alulírott Sabján Csenge (szül.: Szombathely, 2000.08.28., anyja neve: Kovács Zsanett) nyilatkozom a magyar nemzeti értékek és hungarikumok értéktárba való felvételéről és az értéktár bizottságok munkájának szabályozásáról szóló 324/2020 (VII.1.) Korm. rendelet 8. § (4) bekezdés h) pontja szerint, hogy a jogszabályi feltételeknek való megfelelés érdekében az általam készített „Szent László király templom” javaslati tervének teljes dokumentációját, melyet a települési értéktárba történő felvételéhez készítettem a Zalalövői Települési Értéktár Bizottság és a Zalalövői Közös Önkormányzati Hivatal részére felhasználási és terjesztési céllal átadom.

Kelt: Zalalövő, 2023 (év) augusztus (hónap) 10 (nap)

Sabján Csenge

Jelenlévő tanúk aláírásukkal igazolják, hogy a fenti nyilatkozatot előttük írta alá, illetve aláírását előttük sajátkezű aláírásának ismerte el.

1. Tanú

Név: SOMBATHÉLY DAVIDA

Lakcím: 9300 SZOMBATHÉLY, WILHELM
K. U. U. 114.

Szem.ig.szám: 943268PE

Aláírás:

2. Tanú

Név: OSVAGOMÉ KOVÁCS ANOREA

Lakcím: 9300 ZALALÖVŐ, SPÉKHELYI U. 1. 4. sz.

Szem.ig.szám: 970603 ME

Aláírás: